

SVENSKA

FOLKMELODIER,

utgifna af

RICHARD DYBECK.

Första Häftet.

STOCKHOLM.

1853.

Tryckt hos Salmson.

1.

Gång-låt.(Marsche).Allmän. Dbk.

Kraftigt.

2.

Gång-låt. Vänjan i Dalarna. Dbk.

Raskt.

3.

Värmland. Näs-härad. Dbk.

Fj för fort.

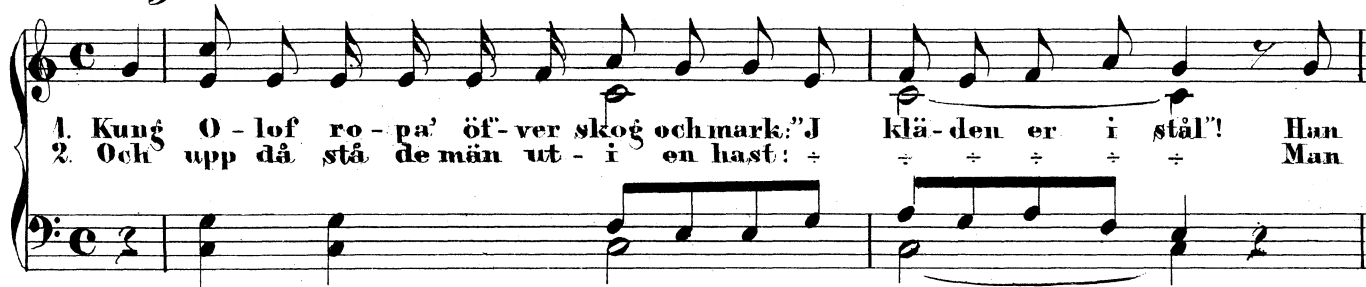
1. Skön In - ge - borg hon gån - gar sig i vil - lan - de skog: "Gud
 2. Skön In - ge - borg hon gån - gar li - tet läng - re der - in, Med
 3. Alls in - tet se'n jag hör - - de, fast me - ra jag såg, Jag

trö - ste mig här spil - les mitt un - ga blod, Så tyst, men ty - sta - re i skogen.
 sorgen u - ti sin - ne och gråt på kind. ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷
 såg den äd - la jung - frun i blo - det låg. ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷

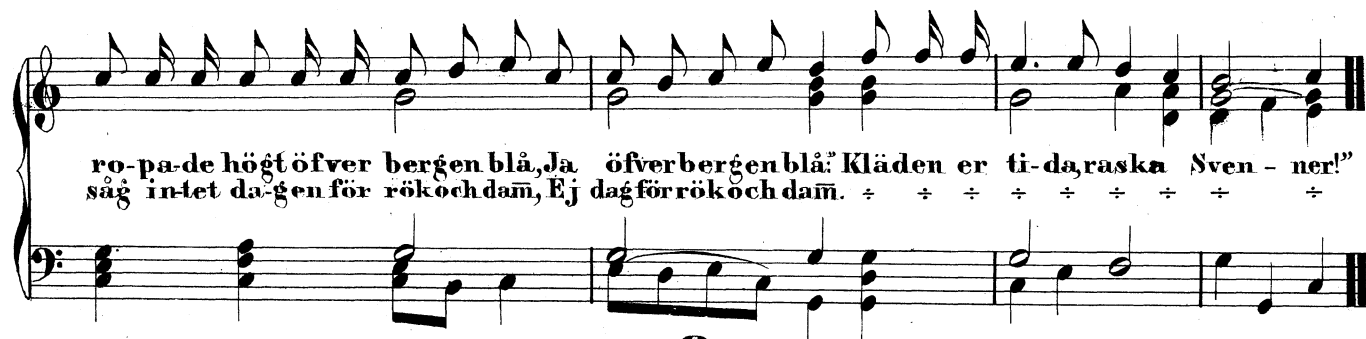
7.

Hurtigt.

Jämtland.Frösön. Oskar Meijerberg.

1. Kung O - lof ro - pa' öf - ver skog och mark: "J klä - den er i stål"! Han
2. Och upp då stå de män ut - i en hast: ÷ ÷ ÷ ÷ Man

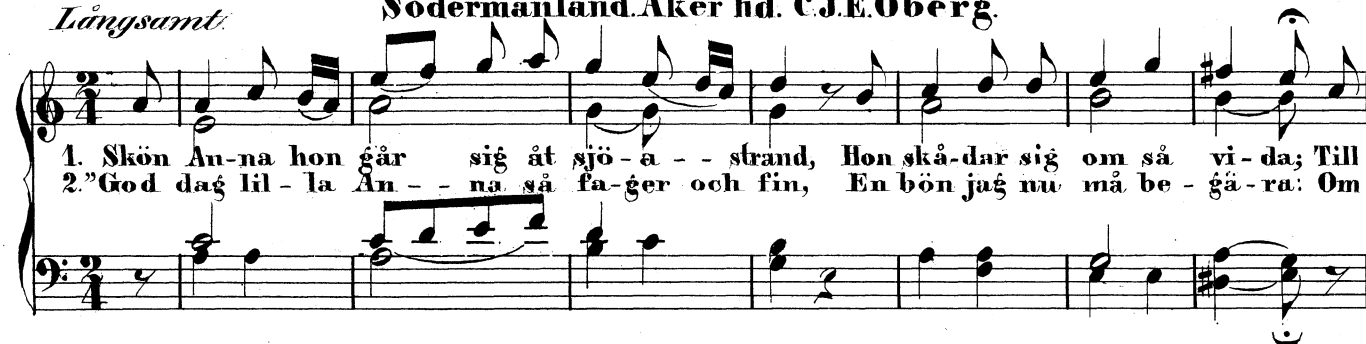

ro - pa - de högt öfver bergen blå, Ja öfver bergen blå: Kläden er ti - daraska Sven - ner!"
säg in - tet da - gen för rö - köch - dam, Ej dag för rö - köch - dam. ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷

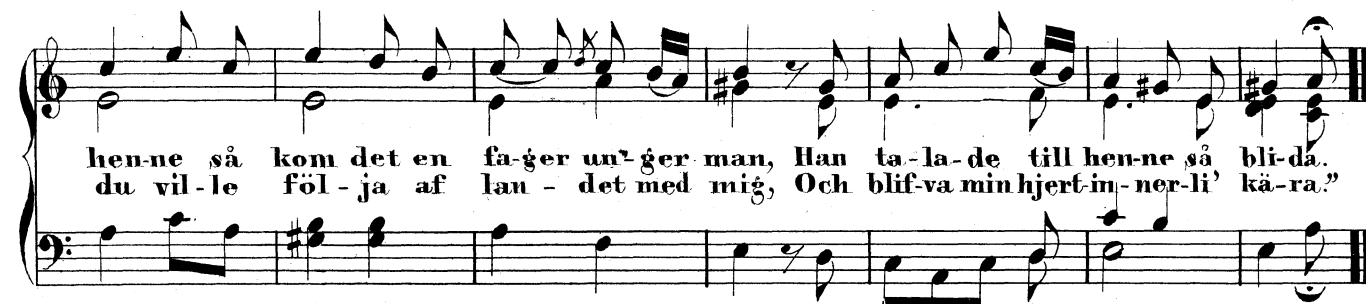
8.

Långsamt.

Södermanland. Åker hd. C.J.E. Öberg.

1. Skön An - na hon går sig åt sjö - a - - strand, Hon skå - dar sig om så vi - da; Till
2. "God dag lil - la An - - na så fa - ger och fin, En bön jag nu må be - gå - ra: Om

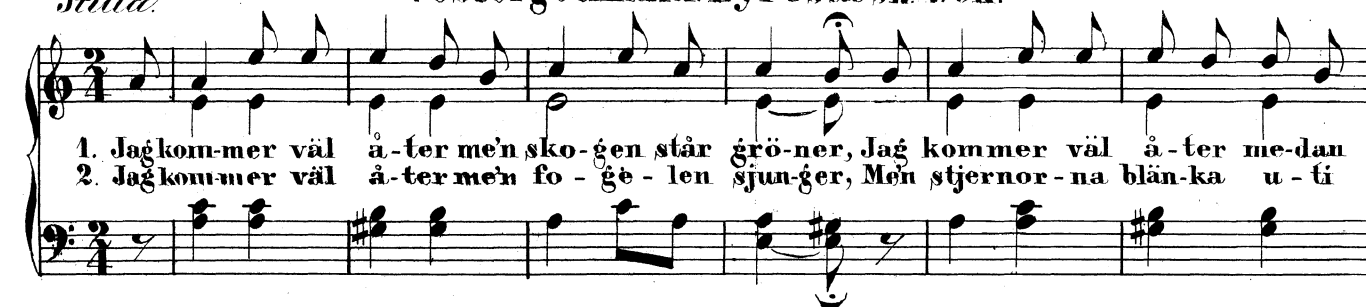

hen - ne så kom det en fa - ger un - ger man, Han ta - la - de till hen - ne så bli - da.
du vil - le föl - ja af lan - det med mig, Och blif - va min hjert - in - ner - li' kä - ra."

9.

Stilla!

Vestergöthland. Lyresta sn. Dbk.

1. Jag kom - mer väl å - ter me'n sko - gen står grö - ner, Jag kommer väl å - ter me - dan
2. Jag kom - mer väl å - ter me'n fo - gö - len sjun - ger, Men stjernor - na blän - ka u - ti

so-len stån-dar rö-der; Den al-dra-hjertans kä-ra-sten han kommer al-drig mer.
af-to-ne-stunder; ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷

10.

Helsingland. Alfta sn. Meijerberg.

Långsamt; med uttryck.

Om al-la-grå-a-berget var af ä-de-la-sten, Allt vatten det vinet så rö-da, Fast heldre då jag

såg al-dra kä-restan min, Den ros ibland blommarna al-la, så fin, Min vän och ut-val-da-ste lil-ja.

11.

Dalsland. Valbo härad. Dbk.

Liftigt!

1. Fi-na ro-su-na gå' du mej, För ja' skull' lof-va mej åt dej, För
2. Nej, ja' vill in-te, nej å nej, Åh nej ja' vill in-te ha dej, För

ja' skull' blif-va din fä-ste-mö, Å du min fä-ste-man gå-lan-ta.
du ska' ve-ta allt hur då' ä': Ja' har en an--nan, som tar mej.

12.

Vall-låt. Vesterdalarna Dbk.

Frill.

Sång. *f* Jh, lãh, lãh, lãh, loa - - lo, Ah, ãih, ãih, ãih, oh, Kor -

Piano. *f* *p*

The first system of the musical score. The vocal part (Sång.) is in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. It begins with a forte (*f*) dynamic and features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment (Piano.) is in grand staff (treble and bass clefs) and starts with a forte (*f*) dynamic, followed by a piano (*p*) dynamic. The piano part consists of block chords and simple harmonic support.

li, ku - ja, kor - li, ku - ja, kor - li ku - ja. Lah oh-lo, ãh lo

The second system of the musical score. The vocal part continues the melody from the first system, ending with a phrase that includes a triplet of eighth notes. The piano accompaniment continues with block chords and harmonic support, maintaining the same dynamics and structure.

lo - o lo, la, a lo. lo - o lo, ho, ho - - lo.

pp Echo *f* *pp* *f* *pp*

The third system of the musical score. The vocal part features a triplet of eighth notes. The piano accompaniment includes dynamic markings: *pp* (pianissimo), *f* (forte), *pp* (pianissimo), *f* (forte), and *pp* (pianissimo), indicating a rhythmic or melodic echo effect.

Jh, loh, loh, loh, sa, sa, sa, o - lãh,

f *pp Echo* *f* *pp*

The fourth system of the musical score. The vocal part continues with the melody. The piano accompaniment includes dynamic markings: *f* (forte), *pp* (pianissimo), *f* (forte), and *pp* (pianissimo), continuing the echo effect.

a - ja - loh, a - ja - loh, a - ja - loh, ja ja, sr, tr. Kor - li, ku - ja,

kor-li, ku-ja, ku - ja. Du ja, du la, tsjysåh, tsjyså - h, lo - ho. Ja jåh,

ja jåh, kurl, åh, å, åh, loh.

Anmärkning: Orden till ofvannstående melodi äro interjectioner-toner på öfvergång till ord. hörta, kyja betyda sjunga i vallskog.

13.

Vallvisa (afskedsqväde.) Elfdalen i Dalarna. Dbk.

Stilla.

(Elfdalsmål) Fa - rið rät-te uäl! Uir farum nau av, Uir farum nau av, Uir kummu in' att Föld að á - re.
(Översättning) Fa-ren väl, så väl! Vi fa-ra nu af, Vi fa-ra nu af, Vi komma ej hit, Förrn åt å - re

14.
Slängdans. Allmän. Dbk.

Lifligt.

p *f*

15.
Slängdans Ångermanland. Meijerberg.

Raskt.

p *f* *p*

16.
"Gamla världen". Dans. Munson. Dbk.

Långsamt och höglidligt.

p *f* *p*

SVENSKA
FOLKMELODIER,

utgifna af

RICHARD DYBECK.

Andra Häftet.

STOCKHOLM

1853

Tryckt hos P.M. Anderson.

Östergötland. Risinge och Wånga. Dbk

Kraftigt.

1. Herr Pe-der stod för Tin-ge, Slog handskar u-ti bord: "Jag
2. "Och in-tet är hon skäm-der, Ej hel-ler är hon skyld; Hon

fäs-tar mig skön In-ga, Det är mitt dy-ra ord, Jag fäs-tar mig skön In-ga, Det
är en ro-sen-blomma, För-u-tan vank och skuld, Och hon skall bä-ra krona Af

svär jag up-på tro; I lä-sen mig den la-ge ic-ke vrån-ga."
rö--das-te gull; I ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷

18.

Uplands Norra härad. Carl Söderström.

Allvarligt.

1. Det var om en sommar-qväll så se-na Ung Hedvi hon gångar sig i
2. Och när som hon kommer u-ti lun-den, Det mörknar, det mörk-nar allt

lund, De fagra rosor till att hemta sig, Så väl, så gla-de--lig.
mer, För rosor får hon tör-net i hvi-tan hand, Så rö-da blo--det rann.

19.

Nerike, Hidinge sn. C. J. E. Öberg.

Lj för fort.

1. Och sys-ter hon tal-te till sys-te-ren så, Hälst om sommar-tid; "Och
2. "Och hvad ska vi gö-ra vid sjö-a--strand, Hälst om sommar-tid;" "Jo

lä-tom oss nu till sjöastrand gå." Min äd-la ros springer hon ut så. hvit.
vi sko-la tvät-ta oss så hvit;" Min

20.

Gestrikland. Ofvansjö sn. Dbk.

Tilligt.

Rosor-na har ja' gif-vi' dej, Ge' du mej lil-la mun-nen; Ger du mej in-te,

tar ja' den, säj! Tar ja' på stun-den. *littligare!* Ro-li' va' dä; ro-li' bli' dä;

Ro-li' va' dä; ro-li' bli' dä! Till att dansa om, Kom hjertans lil-la kom!

21.

Westmanland. Engsön. Dbl.

Uttrycksfullt.

När du sä-ger, ja' ska' int'grå-ta, Då så grå-ter ja' all-ra-mäst;
När så ö-go-na de bli-vå-ta, Då så ler du som all-ra-bäst

Då så ler du, för Då så ser du, att Vännen sörjer sig u-ti graf.

22.

Jämtland. Oskar Meijerberg.

Med uttryck.

Sju år ha va--rit län-ga, Sju kan väl va-ra

än; Jag ön-skar än-då kom-ma Till dig, min lil-la

vän; Jag ön-skar, och jag ön-skar mig Till dig i-gen.

23.

Wall-visa. Medelpad. Ljustorp sn. S. H. Vagenius.

Fritt.

Lil-la vall-pi-ga, drag på dig små sko-na, Mjolk'först Dame-lin, Å' så
Ut sen å' mjölka, å' mjölka så ko-na!

Fa-ge lin, Så får du hö-ra hur skällorna rin-ga, Lös då Dame-lin,
Drag up-på strängen, låt getter-na sprin-ga;

Ro-san, Fa-ge-lin: tu, tu tu i hor-nen! Ut med dem långt bort i sko-ge-n!

24.

Wall-visa. Nerike. Hidinge sn. C. J. E. Öberg.

Fritt.

Gå vall, gå vall Te' Bro-hyt-te fall! Der lam-mar mi'

tus-sa, Der calf-var mi' ko, Der får jag ä-ta mi' ka-ka i ro.

25.

Lock-låt. Dalarna. Mora sn. Dbk.

Britt.

Ku_mir bort, ku_mir bort! Jä_tå gra_si, Ijy_ner ku_i; ku_i,

ku_i, ku_i! Jä_tå gra_si, jä_tå län_gje, ku_i, ku_i, å_h!

26.

Lek. Westmanland. Odensvi sn. Dbk.

Ruskt.

Här kommer en Le_ka_re till fruns gård. Be_ha_ga_de fru_a te'
"Ja_g har in_tet med den le_ken att gö_ra, Ja_g hafver det rö_da

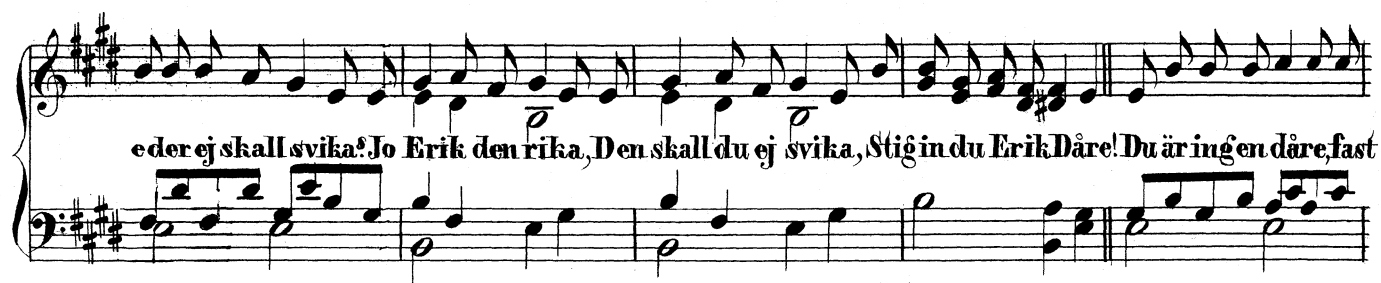
le_ka i år?" För bu_ri_Ia, för tu_ri_Ia, För le_ker un_der me_ju_na!
gullet att fö_ra" För

27.

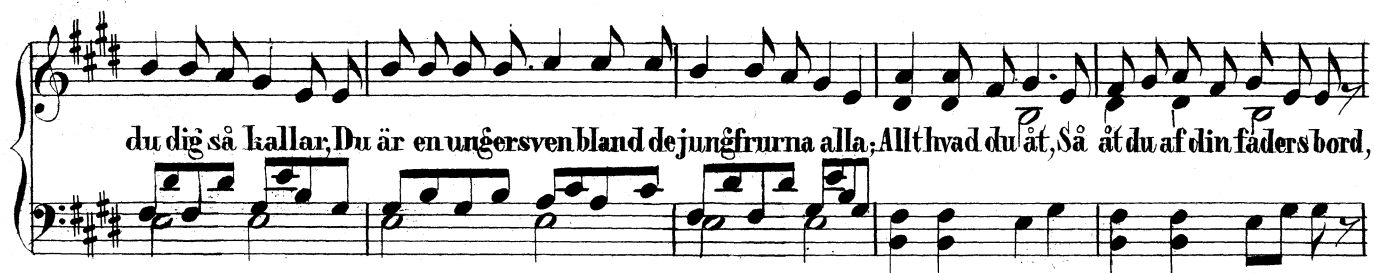
Lek. Norrberke i Dalarna. Dbk.

Hj långsamt.

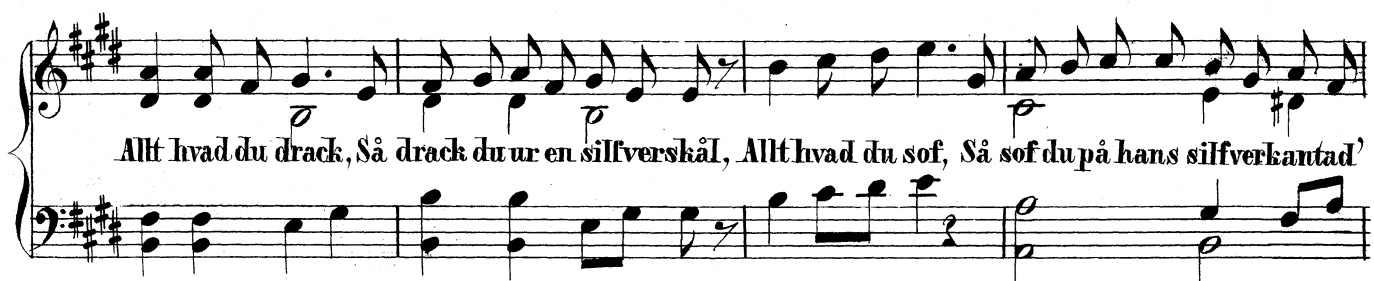
Modren går på golf_vet med si_na ge_Ii_kar, Hvem skall hon kal_Ia, Som

eder ej skall svika! Jo Erik den rika, Den skall du ej svika, Stig in du Erik Däre! Du är ingen däre, fast

du dig så kallar, Du är en ungersven bland de jungfrurna alla; Allt hvad du åt, Så åt du af din faders bord,

Allt hvad du drack, Så drack du ur en silfverskål, Allt hvad du sof, Så sof du på hans silfverkantad'

dy-na. De segla och de vanka, Tag jungfrun i din famn, Den tager du, och ingen an-nan.

28.

Lek. Westmanlands Bergslag. Dbk.

Lilligt.
Kä-ra un-ger-sven-nen tager sig en vän, Rosur och lillkovalju-na små. Rosur och vi-o-ler.
Kä-ra un-ger-sven-nen stiger i vår ring; ÷

*Glatt.***Dans-Iek. Södertörn. Ida Vretman.**

In-te ut, u-tan bara i-de-li-ga, bara i-de-li-ga älsko! Flicka lilla, vill du ha mej?
 Vi födom oss väl! Här ä' handskarna, som du ga' mej, Dem känner du väl igen! Vacker ä' du, och
 fuler ä' ja, Törs inte' se hur dejli' du va', Vända dig Ivar't du vända dig vill: Mej ska' du ha!

30.

*Kraftigt, ej fort.***Dans. Södermanland. Frustuna sn.Dbk.**

31.

*Rasht.***Dans. Orsa i Dalarna. Ur C.Säves Saml.**

32.

*Uttrycksfullt.***Dans. Westmanland och Nerike. Dbk.**

SVENSKA
FOLKMELODIER,

utgifna af

RICHARD DYBECK.

Tredje Häftet

STOCKHOLM

1854.

Tryckt hos Salmson.

33.

Kraftligt

Gång-låt. Westerbotten. J. Hallin.

34.

Ljfligt

Gång-låt. Södermanland. Dbk.

35.

Stilla

Östergöthland. Kolmården. Dbk.

1. { Som lil - jor-na på mar - ken fin, För - nö - ja hög och sinn,
 Och stjer - nor-na de ly - sa blid' På ty - sta vä - gen min,
 2. { Som lil - jor-na de viss - na bort En gång, ja det så snart,
 Och stjer - nor-na fram blän - ka kort, Och slock - na al - la fort,

Så gläd-jer du mitt hjer-ta, ut - val - da vän! Så ly - ser du och glädjer mig.
 Så sko-la vi ock slockna, vän - nen och jag, Och bäddas bå - da u - ti graf.

36.

Dalarna. Husby S.n. Christian Forssberg.

Lugnt

1. Min en - da vän jag sö - ker än, Hvar skall jag vän - nen få i - gen? Jag
2. På sjö och land, på ö och strand, På brä-dan berg, i dju-pan dal, Jag

sö - ker öf - ver verl-den vid, Vål sö - ka får i all min tid.
lil - la vän - nen sö - ker än; Hvar skall jag sö - ka ho - nom se'n?

37.

Nerike. Hidinge S.n. C.J.E. Öberg.

Måttligt fort.

1. Och un-gersven och jungfrun de möt-tes up - på bro, De lof - va-de hvar-
2. "Och hu-ru län-ge vill du väl mö för mig gå?" "J åt - ta run - da

an - dra sin ä - ra och sin tro; Som de rådd' dem till.
år vill jag mö för dig gå; Som de rådd' dem till.

38.

Gotland. Carl Säve.

Ej för fort.

Och konungen för sig söder under ö; Han fä-ste fru Silfver sig till mö. För ä-de-liq minskönjungfru.

39.

Gotland. Carl Säve.

Lifligt.

Gress - li - ten och Gress - li - tens mor, Gress - li - ten och Gress - li - tens mor, De

väfde gullväfven den gö - da; E - ja! De väf-de gullväf-venden gö - da.

40.

Nordv. Småland. Dbk.

Stilla.

1. Du har sør-git nu i-gen, Du har grå-tit lil - la vän! Ef - ter den du

äl - ska må, Ef - ter denda aldrig får. 2. Nej, det är visst dagg du ser, I från

löf-ven fal - la ner; Snart, när löf-vet vissnadt är, Fal-lerej dag-gen mer!

41.

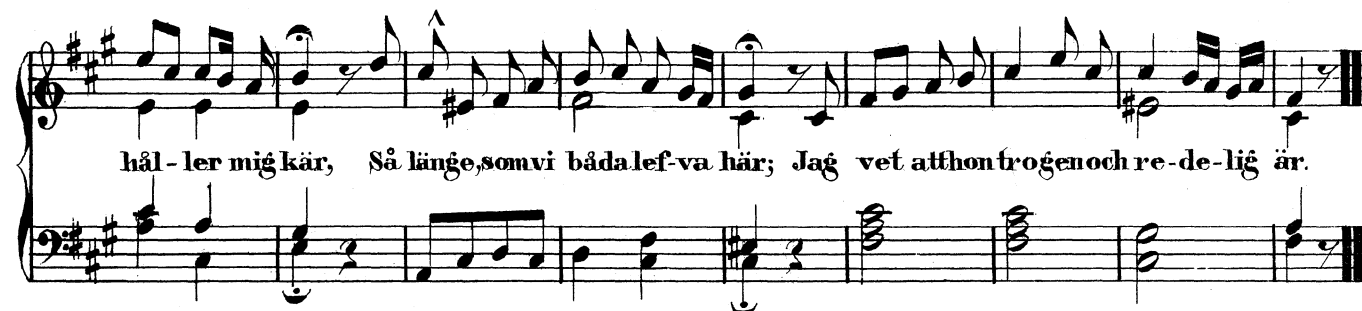
Jämtland. Nerike. Meijbg. Öberg.

Något långsamt.

Så ger-na på engdernablandro-sorvi vandra, J gläd-je ochfröjdmedhvaram'. Hvar

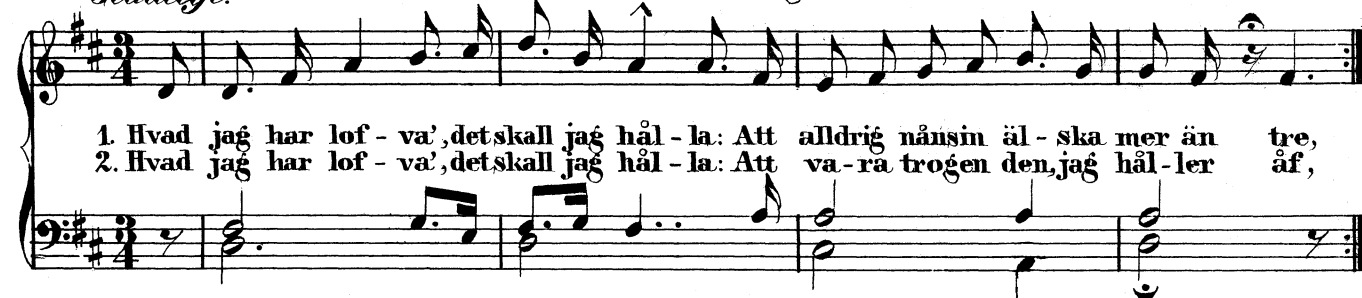
sö - kersig den, somhan ta-git till vän, Ja, hvar sö-ker sin, och jag min! Jag vet atthon

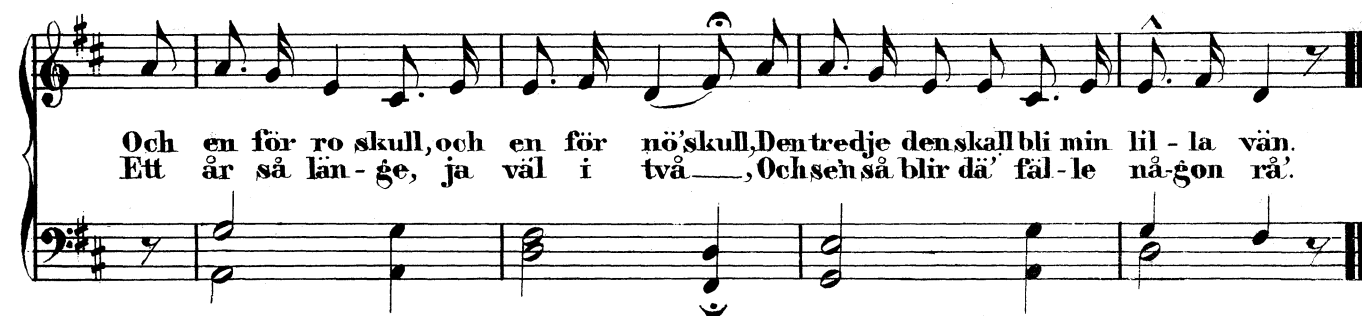
hål - ler mig kär, Så länge, somvi båda lef-va här; Jag vet atthon trogen och re-de-lig är.

42.

Södertörn. Grödinge S.n. Dbk.

Glädligt.

1. Hvad jag har lof - va', det skall jag hål - la: Att aldrig nånsin äl - ska mer än tre,
2. Hvad jag har lof - va', det skall jag hål - la: Att va-ra trogen den, jag hål - ler af,

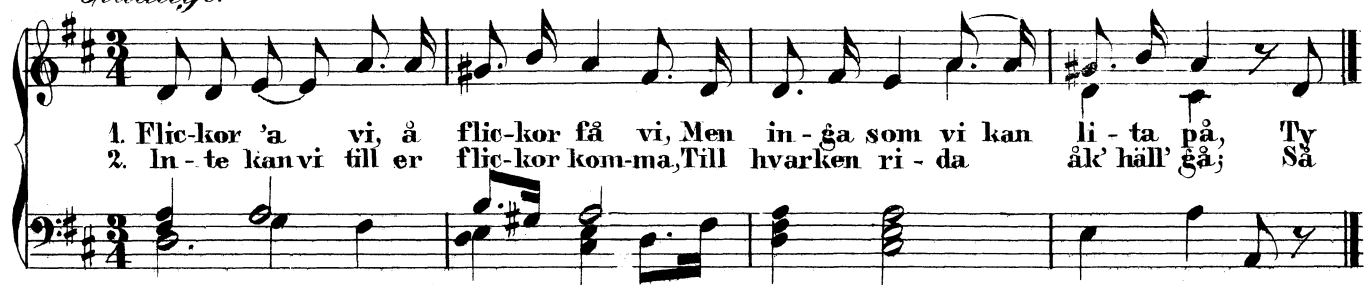

Och en för ro skull, och en för nö'skull, Dentredje denskall bli min lil - la vän.
Ett år så län - ge, ja väl i två —, Och sen så blir då' fal - le nå- gon rå'.

43.

Glädligt.

Dalarna. Leksand. Adelaide Lindforss.

1. Flic-kor 'a vi, å flic-kor få vi, Men in-ga som vi kan li-ta på, Ty
2. In-te kan vi till er flic-kor kom-ma, Till hvarken ri-da åk' håll' gå; Så

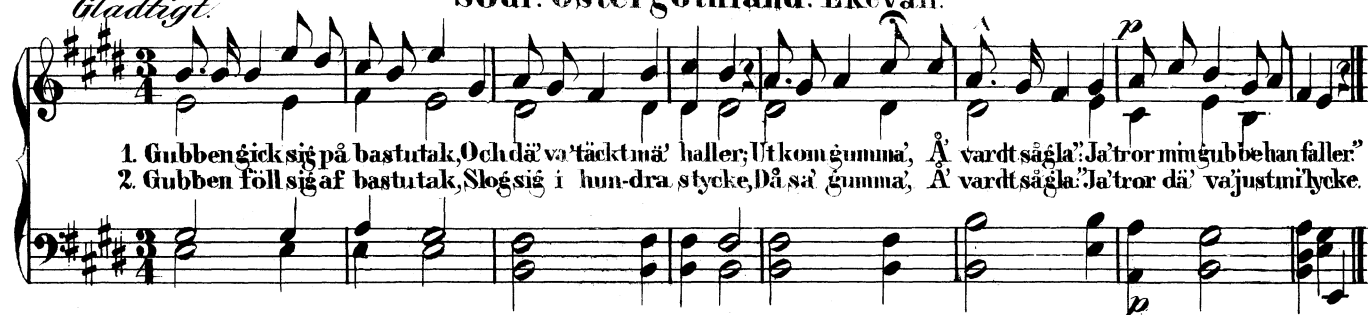

hal-la ä-ro de lik de löf-ven, Ja lik de löf-ven, som fal-ler haf.
ni får vän-ta till den bli-da som-mar, När hal-la beck-ox-ar bör-ja gå.

44.

Glädligt.

Södr. Östergöthland. Ekevall.

1. Gubben gick sig på bastutak, Och dä' va' tåcktnä' haller; Ut kom gumma, Å' vards så gla: Ja' tror min gubbe han faller?
2. Gubben föll sig af bastutak, Slögs sig i hun-dra stycke, Då sa' gumma, Å' vards så gla: Ja' tror dä' va' just min lycke.

45.

Fritt.

Lock-låt. Elfdalen i Dalarna. Dbk.

Kumm kjy-ne-sä! Kumm kjy-ne-sä! Sä, sä, sä, sä, sä, Sä, sä sä, sä! Kumm

ten. Sko-ga-linn, Ri-en-linn, Krusa-linn, Sni-o-linn, Rä-linn, Av-linn,
pp pp pp pp pp pp

Echo

pp

Lin - da mai! Linda mai, ku - mid, ku - mid, ku - mid, kumm!

46.

Raskt!

Lek. Norrberke i Dalarna. Dbk.

v. 1. Mun-ken och jungfrun de sat-te sig ned, Och rättsonde sut-to, så tal-tes de ved.
 2. "Kä-ra du mun-ke tag jungfrun i rumn." "Hå, hå du lillamunke, det va' en storskam"
 3. "Kä-ra du mun-ke gif jungfrun en kyss." "Hå, hå du munkelil-la, det gjorde du nyss."
 4. Mun-ken och jungfrun de väx-la gullband, Så hastigt den jungfrun åt skogen hon sprang.

v. 5. Plocka ro-sor och la-gerbär, Ta i fatt på den, som falsker är i sitt hjerta.
 6. Plocka ro-sor och la-gerbär, Ta i fatt på den du håller kär i ditt hjerta.

47.

Ej fort!

Lek. Södertörn. Ida Vretman.

1. Vi ska'far'te' Bräme, te Bräne ha vi va-ri; Der ska vi hemtade rosor och de blader; Rosor och liljor små,
 2. Här kommer jag med de jungfrur - nami-na, Der kommer du med de ung - karlar di-na;

1^{gn.}

2^{gn.}

Allt hvad hjerta kan för-må, Rosor och vio-ler. När som bäst vid dansa, så helsa vi god afton godafton godafton!

48.

Treparsdans. Södertörn. Ida Vretman.

Ej långsamt.

49.

Slängdans. Herjedalen. Sveg s.n. Dbk.

Ej fort.

50.

"Fiolens Polska" Vestm. Bergslag. Dbk.

Med uttryck. Ej fort.

De anmärkningar och förklaringar m. m., hvilka utgifvaren, efter att hafva allmängjort första samlingen af Svenska Folkmelodierna, nu går att desamma bifoga, äro utdragna ur vidlyftigare hithörande anteckningar, dem utrymmet nekat att helt framlägga; hvilket isynnerhet gäller de utlofvade tillökningarna af melodiernas texter, de der, i sin helhet aftryckte, skulle upptagit flere ark; och med ett par tre versers tillägg af ett qvåde af t. ex. 20 verser voro väl få belåtna. Minst utgifvaren.

1. Denna melodi kan anses tillhöra samtliga Mälarländerna. Vid Beväringsmöten å Utnäslöt och Salbohed har jag ofta hört den friskt och kraftigt föredragas, äfven med ord, olika för hvarje ort och vanligen äfven för hvarje möte.

2. Det är mig icke bekant om denna melodi spridit sig utom Vänjan. Den är en afskedssång, som Vänjanskarlarna och äfven qvinnorna qvåda, då de vartid draga ur hus och hem ner till *Rombolandet*. Första versen lyder:

Nu står jag på min resa och skall fara,
Gud vet när jag kommer igen;
Farväl mina fränder så kära,
Farväl min utvaldaste vän!
Nog är det mycket svårt,
När vänner skiljas åt;
Men det får intet hjälpa,
Jag kommer väl en gång igen.

Det egendomliga i sångföredraget kan åtminstone intet instrument återgifva.

3. På hela det så kallade Värmlandsnäset sjöngs för mig, åren 1843 och 1844, visan om *skön Ingeborg*, allestädes fullkomligen lika. Texten utgör 12 verser, och qvådet har, i likhet med de flesta fornnordiska, ett sorgligt slut.

4. Upptecknad år 1845. Jag har på ett annat ställe sagt, att denna utan tvifvel är den äldsta af hittills kända melodier till Valborgsvisan. Texten, nog afvikande från den redan bekanta, förtjenade allmängöras.

5. Sjunges i flere socknar af Vesterdalarna, ända upp åt Vänjan. Mer än den anförda versen har jag aldrig hört.

6. Artförändringar häraf förekomma hos Afzelius och Arwidsson. Jämförelse lönar mödan. Sv. Forns. N:o 47 A. bland musikbil.

7. Texten utgör 17 verser. De två anförda äro i ordningen den 6:te och 7:de. De föregående nog svåra att lämpa efter melodien. En afvikande uppteckning från Gestrikland har i st. f. Kung Olof: *Herr Olof*.

8. Denna torde till melodien öfverträffa förut allmängjorda artförändringar. En i Vestmanland ihogkommen stämmer öfverens med den här anförda.

9. Utgör 16 verser, och handlar om tvänne älskande, herr Ingevald och jungfru Malfred, samt synes icke ens såsom artförändring kunna hänföras till någon förut känd folkvisa.

10. I Meijerbergska samlingen af folkmusik, hvilken innehafves af utg., finnes till denna melodi ej mer än den anförda versen. Meijerberg skattade — med rätta — melodien högt. Den bär djupa drag af medeltidens kyrkomusik.

II. Om denna lilla täckhet gäller hvad om så mycken nordisk folkmusik kan sägas, att den aldrig borde föredragas jämte instrument, förutsatt nämligen, att den föredragande rösten ägde lif och friskhet, med ett ord: natur. — En misskrifning i texten af *fina rosuna*, i st. f. det rätta, som är: *röda rosuna*, rättas härmed.

12. Mycket vore att om denna Vesterdalska Vall-låt anföras. I andra häftet af »*Svenska Vallvisor och Hornlåtar*» kan, så vida omständigheterna någonsin medgifva dess utgifning, derom läsas. Redan i fäbodskogarna inom Husby socken af södra Dalarna inhemtade jag grundtonerna af Låten, och den återljöd sedermera mer och mer utvecklad i de flesta skogar ända upp till Malung och Äppelbo — på hvarje ort olika sjungen, någon gång med tycke af *visa*, inblandad med hela meningar ur vanliga talspråket. Jag ville säga att den öfverallt ljöd ny. Hvarje gjorde den till sin, liksom komponerade den. Men hvilken sublim *enhet* i all denna mångfald!

Och dessa, med flere hundra likartade, skulle en gång vara »uppsprungna i sinnen, rika på sin tids högsta bildning, och uppförda i de *förnämjas* salar långt innan de blefvo hyddornas egendom» (Abl. N:o 87 f. 1853)! Visserligen icke. Utom vid pass åttondedelen af vår folkpoesi, näml. de *historiska* och med dem beslägtade visorna (i mohn af dess egenskap af *sådan* har allt hittills folkpoesiens värde orättvisligen mätits), kan hela den öfriga otroligt stora mängden af visor och tondikter säkert antagas hafva uppstått hos folket. Och är det väl tänkbart, att under det dessa rena »*naturesånger*» (Geijer) skulle upprunnit och qvädits i de »*förnämjas* salar», de lägre, *folket*, alltid stående *naturen* närmast, icke diktat och sjungit? Ingalunda! men det samdiktade med de »*förnäma*»; upptog såsom sitt således dessutom allt hvad bland desse »uppsprang». Hela nationen »sjöng såsom en man», säger ock Geijer.

13. Någon artförändring af detta lilla Elfdalska afskedsqväde har jag icke lyckats uppspana. Icke ens något liknande motstycke dertill är mig bekant. Det (jag menar melodien) uppenbarar, att ock skilsmässan från *skogen* har sin smärta. Möderna kunna, såsom glädjen, bli förtrogna, dem man med tårar i ögonen säger farväl.

14. Torde vara allmän inom Svea rike. En artförändring med ord är tryckt i Runa. Den närvarande är från Sorunda socken i Södertörn.

15. I utg:s samlingar finnes en nästan lika lydande uppteckning från Helsingland, men utan antecknad uppfattare.

16. Utförandet af denna dans består i härmning af de gamles (verkliga eller förmenade) sätt att dansa. I sednare fallet blir deraf ofta gyckel.

17. Denna tvifvelsutänkt rätt gamla visa utgör i sin helhet 14 verser, och har för detta ej varit allmängjord. Sedan herr Peder å Tinget bedyrat sin kärestas oskuld, uppträder der oförmodadt äfven hon, och Domgubbarna betagas så af hennes fägring och skick, att hon knappt öppnat munnen, förr än de bejaka, att de tu må bli ett. — Melodiens ålderdomliga hurtighet ler åt någres klagan öfver folkmelodiens »eviga moll».

18. Den utg. meddelade uppteckningen innehåller endast 9 verser, och åtminstone ett par synas fela. Behandlar ett i folkvisorna tämligen vanligt ämne.

19. Här har denna förut bekanta visa fått plats för melodien skull, som synes stå framför de redan kända. Beklagligt att man nu mer blott af äldre, nära nog utlevade, får höra denna och dylika. Komma de någon gång på de yngres läppar, så går vanligen melodien egendomliga gammaldags sanning mer eller mindre förlorad.

20. I Runa för 1849 har utg. omnämnt en folkförlustelse i Ofvansjö socken i Gestrikland, och bland de sånger, som mellan dansarna då utfördes, var denna en. Mer än en vers blef icke antecknad, men med säkerhet ihogkommes, att flere sjöngos.

21. Visan har två verser. Den anförda är i ordningen den andra. Den första, helt nyligen erhållen, lyder:

Öfver allt, öfver allt på jorden
Dig ja' älska' och trodde väl;
Trodde vännen på *fasta* orden,
Annat va' de — nu vet ja' dä'!
Bara leka,
Och så te' neka —
Omsider välja dig ut en an'n!

22. Upptecknaren, Oskar Meijerberg, satte stort värde på denna melodi. Han har ock lemnat en artförändring, men hvilken icke står i bredd med den anförda. Mer än en vers finner jag ej antecknad.

23. En för omkring 40 år sedan upptecknad, allmänt sjungen och omtyckt melodi af ägta nordiskt gry. Hans Järtas ord dertill (»Öster om Dalom en stjärna upprinner» m. m.) känna vi alla. Den här anförda förändringen, nu först bekantgjord, låter förmoda, att melodien är tillkommen i vallskogen.

24. Märklig såsom tillhörande yttersta gränsen i söder af den egentliga Svenska vallskogen. Att »Brohytte fall» vid afsjungandet förändras efter omständigheterna, äfvensom att *Tussa* bemärker *Tacka*, behöfver väl knappt nämnas.

25. Lock-låtarna äro en art vall-låtar, och stå i innersta samband med uttalen af de enklaste ord, såsom *utrop* m. fl.: med vallhornets tonföljder och tonöfvergångar, samt ändteligen med skogarnas och bergens genljud. Lika sjungas de knappt på två ställen, men allestädes med samma stränga enhet. — *Kui* är ett blott i Mora och Rättvik gängse sångutrop, stående i något samband med *ku*, ko.

26. I Runa för 1843, 4:de h., sid. 64 och 65, kan denna Lek, hvars melodi ej förr än nu kommit att allmängöras, i sin helhet läsas. Utg. erinrar sig, att, kort efter det leken berörde år bekantgjordes, en utg. af Fornsånger yttrade tvifvel om benämningen *Lekare* kunde vara bland allmogen ihogkommen. Tviflare hänvisas till den angifna uppteckningsorten, och t. ex. till *Kühlsta Rote* i den uppgifna socknen. Leken antyder att de så kallade *Lekarena* i gammal tid ej varit särdeles väl anskrifna, samt huru de förstått innästla sig *). — Det säkerligen rådbåkade omqvädet rättade en gammal bonde i Nogsta till: *leker på skallmejuna* — såsom man i hans barndom skulle sjungit. *Skallmejuna* är ren Vestmanländska af *Skallmejorna*, ett slags gammaldags blåsinstrumenter.

27. Denna lek föregår alltid den under N:o 46 härnedan anförda, så att båda gå hos allmogen för en. Utrymmet nekar meddela beskrifning om utförandet, hvilket är särdeles omväxlande.

28. En öfver hela landet känd melodi till en nog omtyckt lek. Man förkastar i allmänhet artförändringar; men jag ville t. ex. af denna hafva samlade alla. Man jämföre den närvarande Dalska med en från Skåne, och öfverväge hvad deraf kan slutas! Den förra är med största säkerhet melodien i sin ursprunglighet, sådan den en gång allmänt sjöngs, och framstår i sin enkelhet och mjukhet framför flere andras granna torrulenhet.

29. Danslekarna bilda nu mer en länk mellan de vanliga lekarna och dansarna, samt äro talrika. De utföras alla så, att sällskapet rör sig i ring kring tvänne: en gosse och en flicka, hvilka med hvarandra dansa inom ringen. De i den större ringen äro de sjungande, och syfta orden alltid på de två inom ringen.

30, 31, 32. Dessa tre dansar äro alla, hvar för sin ort, »karakteristiska». Den sista är i vissa trakter en danslek, hvartill orden återfinnas i Runa för 1842, h. 2. Första versen lyder:

När som flickorna de gifta sej,
Så få de annat te' tänka på:
Ta sin lilla vän,
Dansa om i fläng.
Aldrig nå'sin öfvergifva den,
Förr än döden dem åtskiljer.

33, 34. De under dessa N:r anförda melodier äro egentligen *Brud-* eller i allmänhet *Fest-stycken*. Dalarnas Gånglåtar begagnas nämligen söder om Mälaren icke på samma vis; ej eller, så vidt jag vet, i Norrland, ehuru benämningen der är allmän.

35. Åter en åldrig melodi (i dorisk tonart), hvilken blott de gamle veta gifva sin fulla sanning. Det nya sångsättet, som allmogen kring städerna far och tar efter, gör den till ett oting. I förbigående nämnes, att kärnan af Svenska folket alldrig lidit mehn af någon viss sångmethod. Dess föredrag har haft och har hvad bättre är: *enhet* (en invärtes nödvändighet i all natur): en enhet, full af den utsägligaste mångfald. Våra konstmusici jämra sig öfver folkmelodiernas »enformighet», men veta ej att det är ingalunda någon sådan, utan just denna *enhet* — märk: det nationellas yppersta kännetecken — som besvärar deras öron.

36. Orden till denna melodi sägas vara författade af en bondflicka inom den uppgifna socknen. En psalmtext dertill skall förekomma bland Skillingsvisor, tryckta i början af 1700-talet.

37. En både till text och melodi betydligt afvikande förändring af en redan allmängjord folkvisa, om *Lagervall och Rosenlilja*, såsom de besjunga här kallas.

*) »Tað vār ikki gull firi *Leikarar* spart», heter det i en Färöisk folkvisa, som der ännu sjunges. De gamle i Vestmanlands skogsbygd sade för 25 år sedan väl icke *Lekarar*, men de sade *Spelarar*, t. ex. *mykla Spelarar*, många spelmän.

38. Herr Carl Sæve har framför den meddelade uppteckningen skrivit: »Upptecknad 1844 af Carl Sæve efter den mer än 70-årige Prosten M. Gustafsons föredrag, såsom han hört den i sin ungdom, uti Martebo socken på Gotland». Af visans 25 verser, svåra att lämpa efter melodien, lyder den andra:

Konungen for hem, han var så glad,
Han hafver fäst at fru Silfver i dag.
För ädelig m. m.

Bland Sv. Fornsånger, II, sid. 97 o. f. finnes en afvikande uppteckning med melodi, äfven från Gotland. Textens omqvåde är der: *Du ädela min den skönaste*, men finnes i tillhörande musikbilagan vara: *Så ädela mig en skön jungfru*.

39. En täck melodi till en af våra aldä härligaste folkvisor.

40. De två verserna utgöra hela visan, hvilken sjunges äfven i Östergötlands sydliga socknar. — Föredragen för första gången i Stockholm af Dem. Hanna Nordblom, vid utgs 4:de »Aftonunderhållning med Nordisk Folkmusik», i April 1852.

41. De båda uppteckningarna från så skilda orter, som Jämtland och Nerike, äro likväl i det närmaste lika, men orden deremot icke desamma.

42. Förut aftryckt i »Svenska Visor» 1:a h., men blott med en vers af texten. De två utgöra hela visan.

43. Orden härtill visa Leksandsboens uttal af allmänna talspråket (hufvudsakligen med uteslutning af *h* på eljest vanliga ställen, samt tilläggning af samma bokstaf i åtskilliga ord, der den annars ej brukas.) — Ordet *Beck-oxe*, en omskrifning af *Farkost*, påminner om den pros. Eddans *Báro-björn* (eg. Våg- eller Sjö-björn), äfven en omskrifning af skepp, men ännu mer om ordet *oxe*, hvarmed, enligt samma urkund, äfven farkost redan då omskrefs.

44. En liten vida spridd rolighet, hvars uppräning finnes af de anförda jämte nedanstående verser, men som vidare improviseras efter förmåga, tycke o. s. v. Erinrar om ordstäfvet: *den som väl vore gift och skild igen (sade flickan)!* — Utg. innehar sex uppteckningar häraf, en af 30 verser.

3.

Gu' va' lof, att min gubbe dog,
Nu flät' ja' håre' i kranse,
Nu ska' ja' ha' mej en speleman,
Som spelar när ja' vill danse,

4.

Ingen speleman vill ja' ha',
Han har så många läten;
Nej, ja' ska' ha' mej en skräddare,
Som syr mej nätte kläder.

45. Jfr. hvad om Vall-melodien under N:o 25 är sagdt.

46. Se hvad om Leken N:o 27 är anmärkt.

47. Orden till denna Lek, hvilken är för vidlyftig att till utförandet beskrifvas, utgör sju verser, och den äger åtminstone en aflägsen likhet med ett par redan allmängjorda.

48. Om den i Södermanland öfliga *Treparsdansen*, som utföres af nio personer, sex flickor och tre gossar, har upptecknarinnan behagat meddela en utförlig beskrifning, och jag beklagar att utrymmet nekar anförä den.

49. Det förtjenar nämnas, att dansmelodier af dennas ålderdomlighet nu mer sällan spelas till dans, och aldrig söder om Mälaren.

50. »*Fiolens polska*». En sednare benämning på en åldrig melodi, hvilken uppgifves varit en gammal gubbes (i norra Vestmanland) älsklingsstycke alltifrån hans barndom, samt under ett helt år efter hans död (1845) hörts ljuda från den aflidnes fiol, den ingen haft hjerta att nedtaga från sin väggspik i hans lilla kammare. — Det ligger något i denna melodi. Fattom det!